

"המעט שאנו, החיים, יכולים לגמול לחברינו המתים -
הוא הזיכרון ההולך אחריהם ואיתנו"
יצחק רבין

סגורסקי משה יעקב

31.08.1940-15.06.1908

ט"ז סיוון התרס"ח-כ"ח באב ת"ש

נחקר בידי: לאה קופפרמן

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

על אודות

ארגון המתנדבים 'לתת פנים לנופלים' עוסק בהנצחה של חללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות איבה, שנפלו טרם קום המדינה ובמלחמת השחרור.

מתנדבי הארגון עוסקים בקידום תוכניות ופעולות הנצחה שונות. את עיקר תשומת הלב מפנים המתנדבים להשלמת פרטי חייהם של חיילים עלומים, שעל מצבותיהם חסר מידע ושבאתר יזכור של משרד הביטחון חסרות תמונותיהם ואין מידע על קורותיהם.

רובם של אותם חיילים עלומים הם ילידי אירופה, נצר אחרון למשפחתם, שרידי וניצולי שואה, או חיילים בודדים מארצות ערב. לחלקם אין קבר או מצבה שאפשר לפקוד וסיפור חייהם הוא היחיד שמנציח זכרם.

לצורך השלמת סיפור חייהם החסר, נוברים החוקרים בארכיונים, בארץ ובחו"ל, מנסים לאתר בני משפחה וחברים ולדלות כל קצה חוט ומידע שיכול להוביל להשלמת סיפור חייהם החסר ובעיקר תמונת פניהם.

המסמך הזה הוא סך המסמכים שנמצאו על אודות החייל ואפשרו למעשה את השלמת סיפור חייו ומותו.

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכָר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

דף יזכור

מקור: אתר יזכור, משרד הביטחון

חסרים: שמות הוריו, תמונה, תאריך ומקום הלידה שנת עליה, שמו אתו נולד וסיפור חייו.

צי הסוחר הבריטי

נפל ביום כ"ח באב ת"ש (31.08.1940)
בן 32½ בנופלו
מקום קבורתו לא נודע
אבן לזכרו הוצבה ב בית העלמין הבריטי בריטניה-לונדון
טאור

טוראי
משה-יעקב סנגרוסקי
הדלקת נר לזכרו

 הדפסה

סיפור חייו

משה-יעקב היה כלכל באוניה "הר-ציון". עם פרוץ מלחמת העולם השנייה צורפה "הר-ציון" לצי הסוחר הבריטי והפליגה בין נמלי בריטניה לנמלי הים התיכון. בשנת 1940 נטלה חלק במאמץ לפרוץ את המצור הימי ששמו הצוללות הגרמניות על בריטניה ועברה בשיירות את האוקיינוס האטלנטי. ביום כ"ח באב ת"ש (31.8.1940), כאשר האנייה "הר-ציון" היתה בדרכה מבריטניה לארצות-הברית, נפגעה על-ידי צוללת גרמנית וירדה למצולות. יחד עמה טבעו 33 ימאים, 17 מהם ארץ-ישראלים ומשה ביניהם.

על הקורות את האנייה "הר-ציון" ונסיבות טביעתה פורסמה בספר "הכובשים בים נתיבה". על האזכרה לנעדרים נכתב בשבועון ההסתדרות הציונית העולמית "העולם".

עוד על שירותו בצבא הבריטי:

משה יעקב סנגרוסקי (Sangursky Moshe Jacob), הוצב בצי הסוחר הבריטי (M.N - Merchant Navy). דרגתו בצבא הבריטי טוראי (Purser). מקום קבורתו לא נודע. הונצח ב- TOWER HILL MEMORIAL, בריטניה, בציון Panel 56.

(דף זה הוא חלק ממפעל ההנצחה הממלכתי "יזכור", שנערך ע"י משרד הביטחון)

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

סגורסקי משה יעקב
 כרטיס חלל נעדר באניה "הר ציון"
 יצאה מנמל פמגוסטה.
 נהרג ביום - 31.08.1940
 בן 32, גזבר/כלכל.
 כתובת אביו בלונדון.

מקור: ancestry.com

C O D I N G	440	591	659	B	32	8/40	152		41	G.R. 288
	Nat.	Rank or Rating	Cause of Death	Ship	Age Group	Date of Death	Residence		R of H List Number	
Record of Death of Merchant Seaman										
Surname: SANGURSKY						Ship: S.S. "Har Zion" 11/3/41				
Other Names: Moshe Jacob						Official No: 114941				
Address: 24, St. Mary Ave, Jaffa (C.3.) N/K: - Father (J.S.A.)						Port of Registry: Famagusta				
Birthplace: NOT STATED						British/Fishing/Foreign				
Birthplace:			Country: Palestine		Rank or Rating: Purser					
Date of Death: 31/8/40			Place of Death: At sea		Age at Death: 32					
Cause of Death: Missing presumed drowned (died by enemy action on 31.8.40)										
Ppd by: Jyb			Registry Entry:			FA		Reg. Gen.		
Ckd by: J. S. A.			Year: 1941		Month: April		Page: 29		-	

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

In Memory Of
Purser

MOSHE JACOB SANGURSKY

S.S. Har Zion (Famagusta), Merchant Navy who died on 31 August 1940 Age 32

Remembered with Honour
TOWER HILL MEMORIAL
Panel 56.

COMMONWEALTH
WAR GRAVES

COMMEMORATED IN PERPETUITY BY THE COMMONWEALTH
WAR GRAVES COMMISSION

עמוד זכרון, פרטי החלל וציון מקום ההנצחה
באנדרטת "טאואר היל"

מקור: אתר הצבא הבריטי <https://www.cwgc.org>

PURSER

MOSHE JACOB SANGURSKY

Regiment & Unit/Ship

Merchant Navy
S.S. Har Zion (Famagusta)

Date of Death

Died 31 August 1940
Age 32 years old

Buried or commemorated at

TOWER HILL MEMORIAL
Panel 56.
United Kingdom

Country of Service United Kingdom

"כִּי מֵדֵי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

**סגורסקי משה יעקב,
שמו הקודם: מקס יואן**

התמונה מתיק בקשת ההתאזרחות
מקור: ארכיון המדינה

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

-187-

שם משפחה	שם פרטי	התאחדות
סגורסקי	מקס	רח" הבורג בית מוראדי
סגורסקי	יהודית	" " " "
סגורסקי	חנה	" " " "
סגורסקי	ליב	" " " "
סגורסקי	יאנון	הדר " סגורסקי 18
סגורסקי	חיה	" " " " 18
סגורסקי	אברהם	" " " " 18
סגורסקי	יהודה	" " " " 18
סגורסקי	יצחק	" " " " 18
סגורסקי	מניה	" " " " 11 ילג
סגורסקי	רוך	" " " " 11
סגורסקי	שושנה	" " " " 22 נורדוי
סגורסקי	מרק	" " " " 22
סגורסקי	שלום	" " " " ארלונ ורוב 1
סגורסקי	עדה	" " " " 1
סגורסקי	מיכאל	הר הכרמל " בית פרטי
סגורסקי	מנה	" " " "
סגורסקי	אברהם	הדר " יוסף 14
סגורסקי	אהרון	" " " " הרצל 30
סגורסקי	צפורה	" " " " 30
סגורסקי	יוסף	" " " " שפירא 6
סגורסקי	ברוכיה	" " " " 6
סגורסקי	מזל טוב	ארד אל יהוד " מזרחי גרסון
סגורסקי	מיכאל	" " " "
סגורסקי	אחיק	" " " " החלוץ בית חביבי
סגורסקי	נפתלי	" " " "
סגורסקי	נסים	ארד אל יהוד " סויסה
סגורסקי	בילנינה	" " " "
סגורסקי	נחום	" " " " יפו
סגורסקי	רוזה	" " " " אלום אביאד
סגורסקי	מאיר	" " " " חדיב חביב

שם משפחה	שם פרטי	התאחדות
סגורסקי	מקס	רח" הבורג בית מוראדי
סגורסקי	יהודית	" " " "
סגורסקי	חנה	" " " "
סגורסקי	ליב	" " " "

שם משפחה	שם פרטי	התאחדות
ספיר	זיגמונד	נוה שאנן " התכונן " פרטי
ספיר	ישראל	" " " "
ספיר	נחמה	" " " "
ספיר	צבי	מפרץ חיפה " סין המפרץ צריסי הקבוץ
ספיר	יוסף	רח" ביי"ם חייכוני בית גוברן
ספיר	אלקסנדר	הדר " התכונן בית גייב חורי
ספיר	אסנה	" " " "
ספיר	זאב	" " " " 16 החלוץ
ספיר	ברכה	" " " " 16
ספיר	חיים	" " " " בצלאל
ספיר	ספיזניק	היה " מיזל
ספיר	ספקטורוביץ	ארד אל כלן " יונס אחמד
ספיר	ספקטורוביץ	" " " "
ספיר	ספקטור	אחווה " שורל
ספיר	ספקטור	" " " "
ספיר	ספקטור	" " " " 10 נורדוי
ספיר	ספקטור	" " " " 10
ספיר	ספקטור	" " " " הרצל 26
ספיר	ספקטור	" " " " 26
ספיר	ספקטור	" " " " אבו דוב
ספיר	ספקטור	הר הכרמל " " "

רשימת הבוגרים של כנסת ישראל, חיפה, תרצ"ו 1936
סגורסקי מקס
סגורסקי יהודית, (אחותו)
סגורסקי חנה, (אמו)
סגורסקי ליב (אביו)
 כתובתם: בית מוראדי, רח' הבורג

מקור: IGRA

סגורסקי	מקס	10
סגורסקי	יהודית	10
סגורסקי	חנה	
סגורסקי	ליב	

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מקס משה סגורסקי
 רשומי חזרתו לארץ משירותו ככלכל באוניות בבעלויות שונות.
 מקור: ארכיון המדינה

מחלקת העליה של הסוכנות היהודית לא"י
 לשכת העליה. חיסה

רשימת עולים שבאו לא"י

ביום 25.2.59 האניה "א.ס.ר.ה" החברה אדריאטיקה

מס. סדורי	המשפחה	השם	גיל	סוג	מס. הרשיון	הקרובים בא"י וכתבתם	הערות
1	הוורמן	שושנה	29				
2	גורסקי	חיים	24				
3	הרר	רנע	26				
4		אורה	3				
5	יוזק	יוסף	25				
6	לוי	הרב	58				
7		אמיל	50				
8		ראובן	78				
9	סגורסקי	משה	30				
10	קורסקי	אידה	55				
11			52				

מחלקת העליה של הסוכנות היהודית לא"י
 לשכת העליה. חיסה

רשימת עולים שבאו לא"י

ביום 18/4/1957 האניה "דגית" החברה

מס. סדורי	המשפחה	השם	גיל	סוג	מס. הרשיון	הקרובים בא"י וכתבתם	הערות
1	כידר	אברהם	31	1	866		
2	כחמ	סמאל	31	1	846		
3	יחיא	סמאל ציון	65	7			
4	יחיא	סמאל	75	7			
5	לוקסנר	אידה	22	1	652		
6	מייסון	אילן	1	1	948		
7	קנדל	אחיה	25	1	360		
8	סגורסקי	משה	30				
9	כחמ	סמאל	31				
10	כחמ	סמאל	31				
11	כחמ	סמאל	31				
12	כחמ	סמאל	31				
13	כחמ	סמאל	31				
14	כחמ	סמאל	31				
15	כחמ	סמאל	31				

מחלקת העליה של הסוכנות היהודית לא"י
 לשכת העליה. חיסה

רשימת עולים שבאו לא"י

ביום 4.8.58 האניה "ספוליון" החברה "ס.ס.ר.ה"

מס. סדורי	המשפחה	השם	גיל	סוג	מס. הרשיון	הקרובים בא"י וכתבתם	הערות
1	גרינברג	משה	37				
2	סגורסקי	יוסף	13				
3	סגורסקי	מקס	29				
4	סנדוב	צבי	28				
5	ספירא	ליפא	37				

מחלקת העליה של הסוכנות היהודית לא"י
 לשכת העליה. חיסה

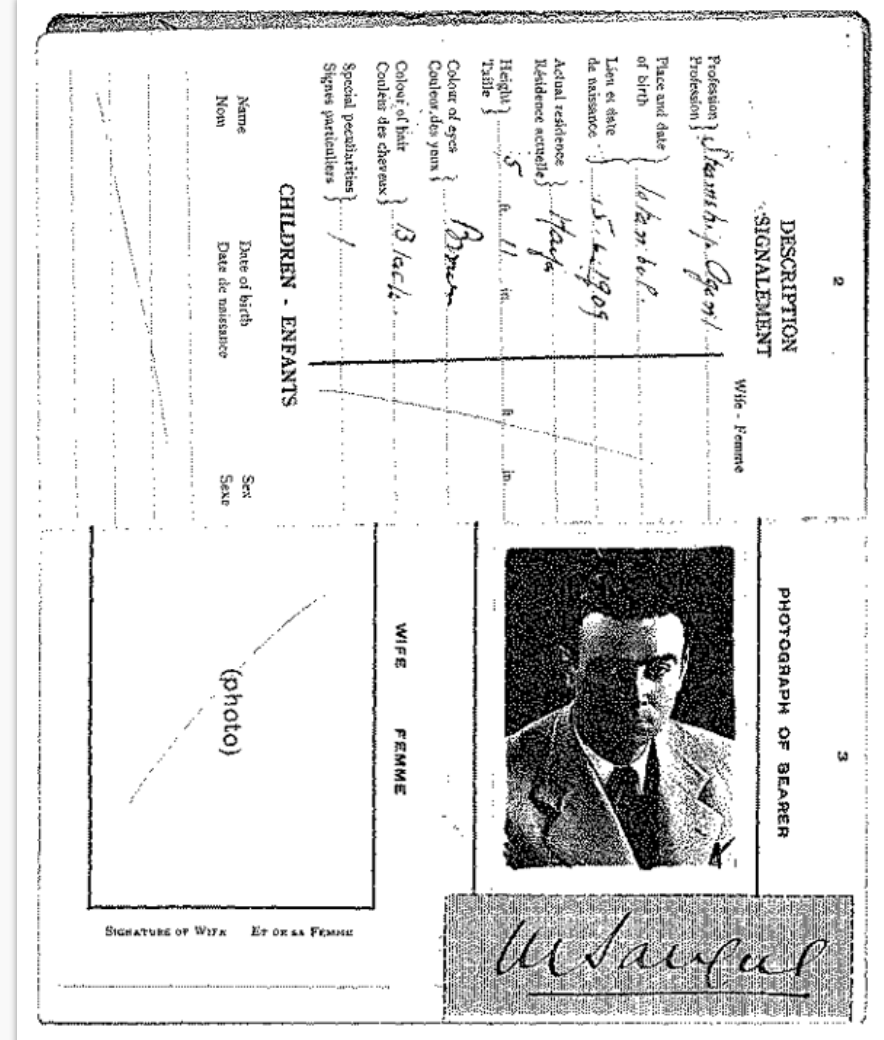
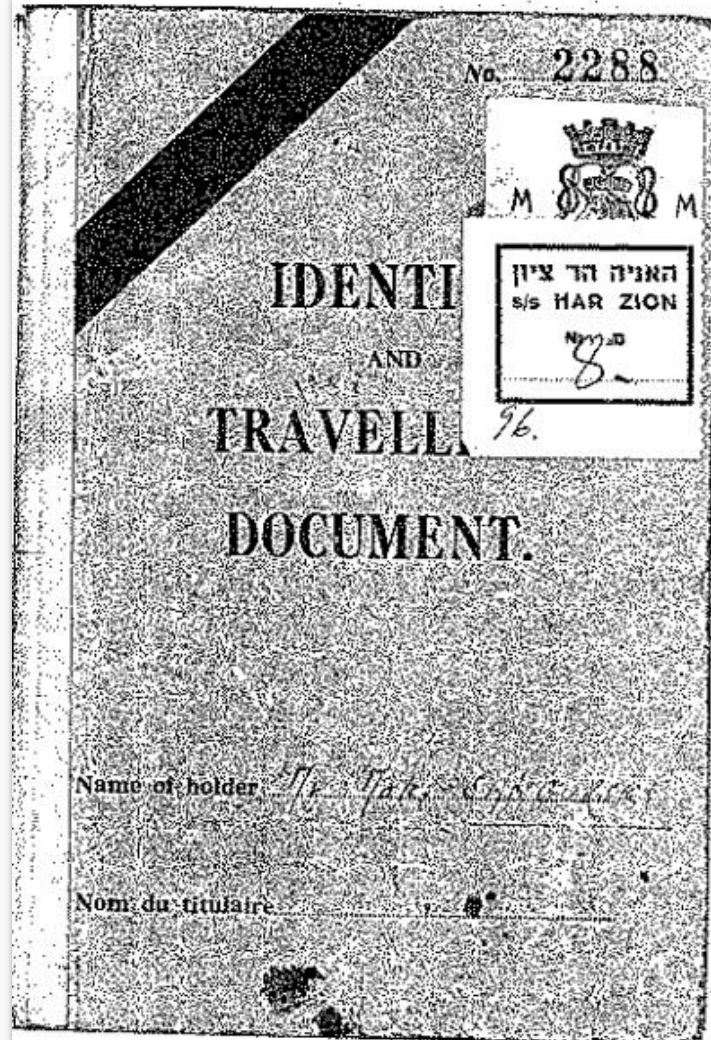
רשימת עולים שבאו לא"י

ביום 27.9.57 האניה "סרק" החברה יונית

מס. סדורי	המשפחה	השם	גיל	סוג	מס. הרשיון	הקרובים בא"י וכתבתם	הערות
1	סגורסקי	מקס	29				
2	סגורסקי	משה	30				
3	סגורסקי	יוסף	13				
4	סגורסקי	צבי	28				
5	סגורסקי	ליפא	37				

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

צילום הדרכון
 שנת הלידה 1909 שגויה
 מקור: ארכיון המדינה, תיק התאזרחות

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

1316 THE PALESTINE GAZETTE 17th November, 1938

Old Name		New Name		Nationality	Address
Surname	Other names	Surname	Other names		
Loewenherz	Hilda	Loewenherz	Ruth Hilda	Palestinian	Jerusalem
Mudrikas	Shulamit	Groznik	Stulamit	Lithuanian	Haifa
Mühlstock	Ire-Izrael	Neeman	Uri-Israel	Polish	Tel Aviv
Mühlstock	Chaja	Neeman	Chaja	Polish	Kefar Saba
Nadelman	Zysel	Nachmani	Ze'v	Palestinian	Tel Aviv
Nadler	Ami	Chotiva	Ami	Rumanian	Kefar Vitkin
Ornstein	Mojzesz Leib	Ornstein	Moshe Yehuda	Polish	Tel Aviv
Pauker	Jakob	Izchaki	Jakob	Czechoslovak	Ein Harod
Pinhass	Mazal	Avtalion	Mazal	Palestinian	Haifa
Razbi	Matle	Gitlin	Tamar	Palestinian	Jerusalem
Rizman	Israel Moshe	Anaki	Israel Moshe	Palestinian	Tel Aviv
Rizman	Frima	Anaki	Hasida	Palestinian	Tel Aviv
Rosenzweig	Herta	Rosenzweig	Herta Hannah	German	Jerusalem
Sakran	Farhat	Rashed	Farhat Sakran	Palestinian	Haifa
Sakran	Muzayan	Rashed	Muzayan	Palestinian	Haifa
Sakran	Odette	Rashed	Odette	Palestinian	Haifa
Sakran	Leila	Rashed	Leila	Palestinian	Haifa

פרסום רישום שינוי השם
בפלסטין גאזט
סגורסקי מקס ג'ון
ל-סגורסקי משה יעקב
1938

מקור: IGRA

Sangurski | Maks John | Sangursky | Moshe Jacob | Turkish | Haifa

Stam	Regina	Kokhba	Rivka	Czechoslovak	Mikve Israel
Sternfeld	Behr Boris	Sternfeld	Dov	Undefined	Tel Aviv
Sternschuss	Mates recte Herzel	Ben-Kobav	Herzl	Polish	Jerusalem
Stiefel	Erich	Ben-Yehuda	Eliyahu	German	Ein Harod
Stiefel	Irma	Ben-Yehuda	Miryam	German	Ein Harod
Stiefel	Tirza	Ben-Yehuda	Tirzah	German	Ein Harod
Szmuszkowicz	Ilja	Reubeni	Eliahu	Polish	Tel Aviv
Tcherniak	Heshel	Cherney	Harry	Palestinian	Tel Aviv
Teitler	Israel	Katvan	Israel	Palestinian	Raanana
Vikeris	Vladimiras	Viker	Vladimir	Palestinian	Jerusalem
Vikeris	Hanne	Viker	Hanna	Palestinian	Jerusalem
Wallach	Karl Heinz	Wallach	Karl Heinz Meschulam	German	Kiriat Bialik
Wiener	Emmy	Lichtenstein	Emmy	German	Jerusalem
Wiener	Adan	Lichtenstein	Adan	German	Jerusalem
Wajsbrod	Szaja	Hurvitz	Yeshayahu	Polish	Tel Aviv
Wajsbrod	Mirla	Hurvitz	Miriam	Polish	Tel Aviv
Wajsbrod	Yehudis	Hurvitz	Yehudith	Polish	Tel Aviv
Yaish	Abraham	Azmon	Abraham	Palestinian	Tel Aviv
Zoberman	Amram	Berkowicz	Amram	Polish	Ein Harod

Moshe (Maks) (Jacob) Sangursky משה (מקס) (יעקב) סגורסקי

שמות פרטיים קודמים נוספים	John
שמות פרטיים קודמים נוספים (עברית)	ג'ון
תאריך הרישום	1938-Nov-17
מקום	Haifa
חפה	מקום (עברית)
לאום	Turkish
שפת הרישום	English
שנת הרישום	1938

1316 THE PALESTINE GAZETTE 17th November, 1938

מקור רישום: או.ב. פלסטין גאזט (Palestine Gazette). חלק מ שינויי שמות 1921-1948 (Name Changes 1921-1948) מאגרי מידע דף 1316, מספר IGRA 14628. הרישומות המקוריות מ אבותינו (Avotaynu). רישום זה נוספה לנתוני החיפוש ב 1 יולי 2015

שינוי

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

Government of Palestine.
DEPARTMENT OF MIGRATION.

APPLICATION FOR A CERTIFICATE OF NATURALIZATION
(Article 3 of the Palestine Citizenship Order, 1925.)

1 (a) SANBURSKY, MAX *Max*
of (b) HAIFA, P.O. Box 798

Being above the age of eighteen years (and if a woman unmarried, widowed or divorced) hereby apply for naturalization as a Palestine citizen and declare that if granted naturalization I intend to reside permanently in Palestine.

I undertake on receipt of a certificate of naturalization to surrender any passport or travel-passport that may be held by me, and to take oath of allegiance to the Government of Palestine or a solemn affirmation or declaration in lieu thereof.

I declare that I have resided in Palestine for not less than two years out of the three years immediately preceding the date of this application.

I further declare that the following particulars regarding myself are correct:

1. Place of birth ISTANBUL *Tunney*
(the capital name) (Place of birth)
2. Date of birth 15.6.1908
3. Whether unmarried, married, widowed or divorced UNMARRIED
4. Nationality RUSSIAN (UNDEFINED)
5. Occupation TEAMSHIP AGENT
6. Wife's name _____ Maiden name _____
Place and date of birth _____
Nationality before marriage _____
- * 7. Children's names _____ Sex _____ Date of birth _____ Place of birth _____

* If applicable.

(*) In capital letters.

(*) Full names and addresses.

WARNING
Under Order Article 20 of the Palestine Citizenship Order, 1925: "If any person knowingly makes any false representation or any statement false in a material particular he shall be liable on conviction to imprisonment with or without hard labour for any term not exceeding three months."

8. I am personally known to the two aforementioned residents of Palestine who are prepared to support my application:
(a) Mr. S. MOSES, Chief Clerk Haifa
Police Station
Mr. MOSES, cattle-merchant
Kingway, 2.

Signature of applicant: Max Sanbursky

I am satisfied that the applicant can converse in the _____ language.

Made and subscribed this _____ day of September, 1941 before me.
(Signature) Sh. Galt (Title) CITIZENSHIP APPLICATION CLERK

M. 11. 3

מקס סגורסקי
נולד ב - 15.6.1908
באיסטנבול, תורכיה.
עיסוקו סוכן אניות
מקור: ארכיון המדינה

"כי מדי דברי בו זכר אִזְכְּרֵנו עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

תעודת אזרחות על שם: **משה יעקב סגורסקי**
 לפנים **מקס יואן סגורסקי**
 נולד באיסטנבול תורקיה, ב-15.6.1908
 משלח ידו: סוכן אניות

PARTICULARS RELATING TO APPLICANT.
 أوصاف الطالب أو الطالبة
 פרטים בנוגע למבקש(ת)

Place and date of birth: **Istanbul, Turkey** 15.6.1908
 מקום ותאריך הולדת: **איסטנבול, תורקיה**

Nationality: **Turkish**
 הלאום: **תורקית**

Trade or occupation: **Steamship Agent**
 משרה ידועה: **סוכן אניות**

Unmarried, married, widowed or divorced: **Unmarried**
 בלתי נשוי/נשוי/אלמן/אלמנה או גרושה: **בלתי נשוי**

Name of wife: _____
 שם אשתו: _____

Government of Palestine.
PALESTINIAN CITIZENSHIP ORDER, 1925.
CERTIFICATE OF NATURALIZATION.

ממשלת פלשתינה (א"י)
 דבר המלך בנוגע לנתינות הפלשתינאית (הא"י), 1925.
 מעודת התאזרחות

حكومة فلسطين
 قانون الجنسية الفلسطينية لسنة ١٩٢٥
 شهادة التجنس

FILE COPY

Utherras Moshe Jacob SANGORSKY,
formerly Maks John SANGORSKI

בהיותו **משה יעקב סגורסקי**
 לפנים **מקס יואן סגורסקי**
 (hereinafter called the "applicant") has applied for a Certificate of Naturalization, alleging with respect to himself (hereof) the particulars set out below, and has notified me that the conditions laid down in the above-mentioned Order for the grant of a Certificate of Naturalization are fulfilled in his (her) case:

הנכבד לעיל למתן מעודת התאזרחות נתמלא בנוסח לו (לה):

Now, therefore, in pursuance of the powers conferred on me by the said Order,

על כן במקמי הכח המסור לי בדבר המלך הנ"ל.

I grant to the said applicant this Certificate of Naturalization and declare that he (she) shall, subject to the provisions of the said Order, be entitled to all political and other rights, powers and privileges, and be subject to all obligations, duties and liabilities to which a natural-born Palestinian citizen is entitled or subject, and have to all intents and purposes the status of a natural-born Palestinian citizen.

הוא (היא) היכתיב(ה) לי שהתנאים המפורטים בדבר המלך הנ"ל לעיל למתן מעודת התאזרחות נתמלאו בכל המובנים.

An witness whereof I have hereto subscribed my name

ולראית החתימי את שמי מיום הזה

this **Second** day of **December**, 19**48**.
 ביום **2** של חודש **דצמבר** **1948**.
 Serial Number of Application: **47336**
 No: **36566** A

في اليوم **٢** من شهر **ديسمبر** **١٩٤٨**.
 رقم الترشيح: **٤٧٣٣٦**
 رقم: **٣٦٥٦٦** أ

7 DEC 1958
 High Commissioner

المختار السامي نبوي عليان
 (Joint Over)
 دائرة الصفة الثانية
 (للملك)

١٢٧٤١
 ١٩٥٨-١٢-٠٢

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנו עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מקס סנגורסקי
סוכן אניות בחברת קית'
הולמן בע"מ, לונדון.

בקשה לשינוי שנת לידה
בדרכון
הפלשתיני ל-1908
בדרכון הטורקי שנת
לידתו 1325 וההמרה
שנעשתה ל-1909 שגויה.

Telegram: "KSSCU" Date: Dec. Harding's

Max Sangursky

Hails Agent
For Keith Helman
(Shipping)
London.

Haifa, 20th September 1938
P. O. Box 200 193 8

Commissioner for Migration,
Haifa.

Dear Sir,

I beg to hand you herewith my application for a certificate of Naturalization, as well for Palestinian passport, and in respect to date of my birth, which in my passport (expired) and Identity and Travelling Document No.2288, is given as 15th June 1909, I must inform you that the actual year is 1908, as given in my said application. The Turkish year 1325, which is mentioned in my Turkish passport should correspond to 1908 A.D.

I also beg to advise you that I cannot deliver my Identity & Travelling Document until I receive my new passport, as I have to travel constantly in connection with my steamship agency business. I shall ofcourse surrender this document, as soon as same can be exchanged for a Palestinian passport.

Thanking you, I beg to remain, Dear Sir,

Yours faithfully,
Max Sangursky

Handwritten notes:
This name file
of 16/9/38 show date
of birth 15. VI. 1908
16/9/38

Handwritten note:
T.D. returned to applicant

סנגורסקי משה יעקב

מסמכים שצורפו לבקשת האזרחות
לייב מוזס סוחר בקר מרחוב המלכים 25
מאשר את שהותו של **מקס סנגורסקי** בפלסטין

מקור: תיק התאזרחות ארכיון המדינה

I, Leib Moses, certify from personal knowledge that
Max Sangursky has resided in Palestine for not less than
two years out of three years immediately preceding the date
of this certificate which is given in connection with an
application from Max Sangursky for a certificate of naturalization
as a Palestinian citizen.

2. I am prepared, if necessary, to be interrogated on this
statement by an officer of the Department of Migration.

Date: 18th September 1938

Signature: *L. MOSES*

Address: Kingsway, 25, Haifa.

Occupation: Cattle Merchant.

"כִּי מֵדֵי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

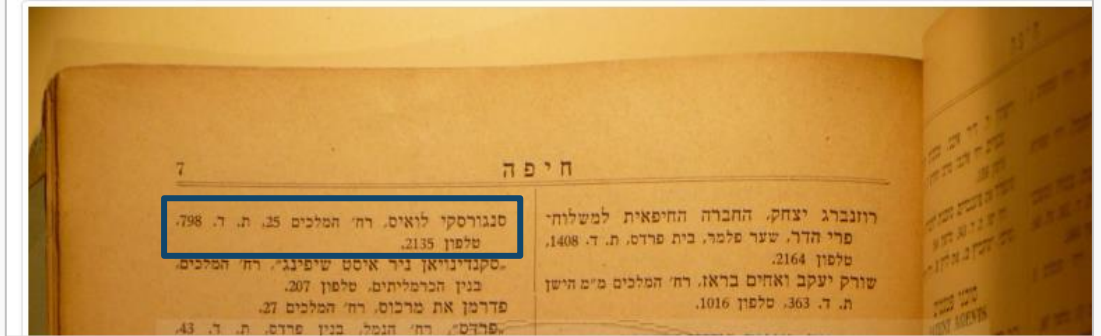
אביו
לואיס סגורסקי ברשימת
סוכני אניות בשנת 1939
רח' המלכים 25, חיפה

מקור: **IGRA**

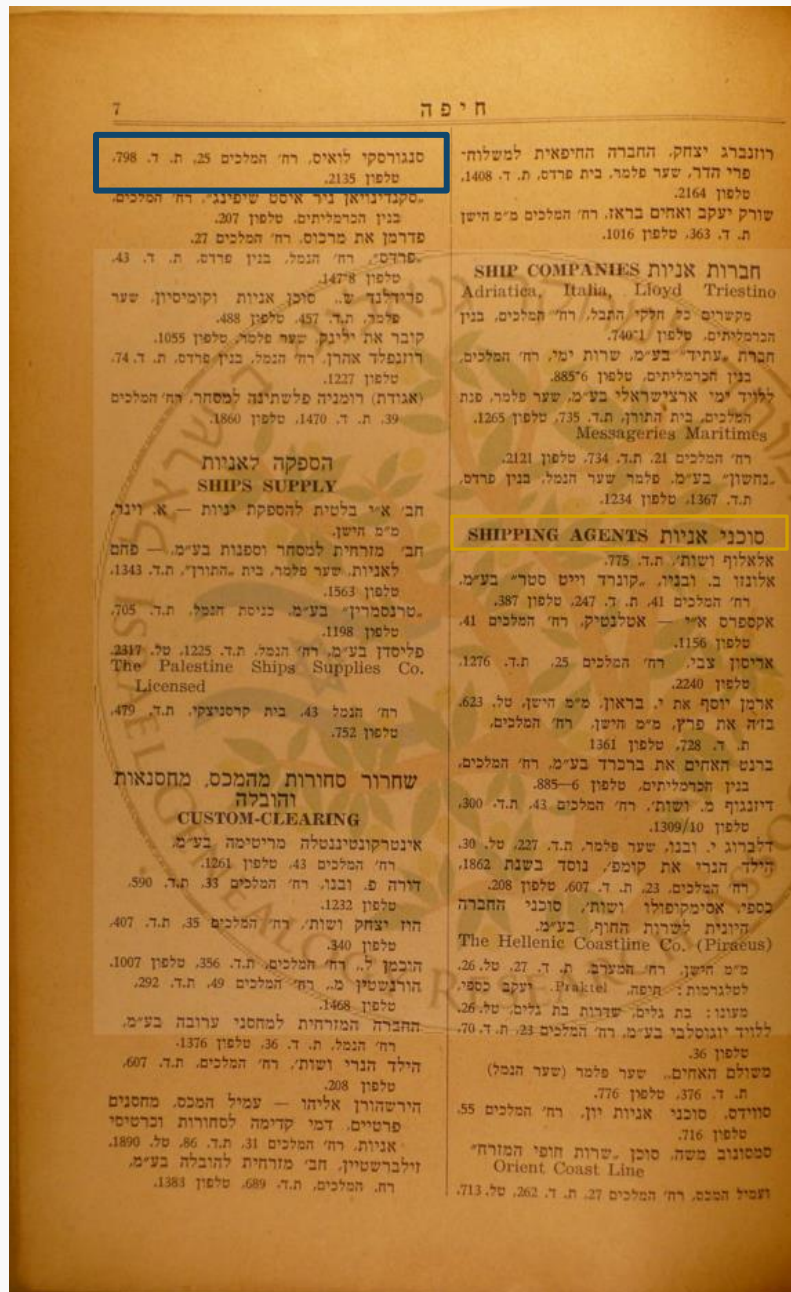
Louis Sangorsky

לואיס סגורסקי

מקום	Haifa
מקום (עברית)	חיפה
שפת הרשומה	Hebrew
שנת הרשומה	1939

מקור רשומה זו ב המדריך הכללי הארץ-ישראלי לשנת 1939 (The 1939 Palestine Guide), חלק מ תושבים 1939 (The 1939 Palestine Guide) מאגר מידע, דף 7, מספר IGRA 7542. הרשומות המקוריות מ אוסף פרטי (Private Collection), רשומה זו נוספה למנוע החיפוש ב 21 אוגוסט 2021.

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנו עוד" (ירמיהו לא, יט)

לואיס סגורסקי

שותף בבעלות על האונייה "חנה",
בין השנים 1936-1939

מקור: ספנות עברית www.sapanut.org.il

האנייה נרכשה בשנת 1936 על ידי ישראל גוטסמן ובנו, סוחרים מקונסטנצה, ולואיס סגורסקי, נתב בנמל איסטנבול. במקורה הייתה אנייה מונעת בפחם אשר הותאמה לדלק נוזלי. הפליגה בפיקודו של רב חובל יווני ושישה מתוך 22 אנשי צוותה יהודים. במשך הזמן, רוב הצוות הוחלף לצוות יהודי. האנייה הגיעה בפעם הראשונה לחיפה בשנת 1937. בשנת 1939 רכש ישראל גוטסמן את חלקו של שותפו והיה לבעל האנייה הבלעדי.

מקור: ספנות עברית

התמונה באדיבות גב' חנה גולנדסקי
מקור: אתר הספנות העברית

התכתבות בנוגע לשינויים ולרישום האניה "חנה" עם **לואי סגורסקי** הסוכן המנהל של חברת הספנות, המזרח הקרוב, ברומניה ללוד'ס רישום. לאחר שנרכשה על ידו ועל ידי **ישראל גוטסמן** ובנו. מקור: hec.lfound.org.uk

לואי סגורסקי הגיע לארץ על סיפון האניה "חנה" ב-אוקטובר 1937 מקור: ארכיון המדינה

COPY.

Lloyd's Register of Shipping.

71, Fenchurch Street, E.C. 3.

2nd February, 1937.

Dear Sir,

I have to acknowledge the receipt of your cablegram of the 2nd instant regarding the alterations proposed to be carried out to the S.S. "HARNA" and to confirm my reply as follows, viz:—

Unobjectionable.

"HARNA" IS BEING YOUR LETTER IN TWENTY-FIRST JANUARY "RECOMMEND" YOUR DESIGN PROVISIONS UNOBJECTIONABLE "HARNA" STOP IS VIEW OF UNDESIRABLE PLANT REPAIRS "RECOMMEND" GIVES QUALITY PLANT ACCEPT IS UNOBJECTIONABLE "PLANT IS SUPERIOR STEAM AND IMPROVED DESIGN OF TANK "AND DOUBLE BOTTOM TUBESHAFT LARGEST DRAFT".

S.S.S.S.S.

"HARNA" RECOMMENDATIONS SHOULD BE SPECIFIC PROVIDING QUOTE "PLANT IS ADDITIONAL EQUIPMENT BETWEEN EXISTING TANKS "TO SUPERVISE SATISFACTION".

I am, Dear Sir,
Yours faithfully,
Secretary.

L. Sangworthy, Esq.,
Managing Agent of the
Dear Best Shipping Co., Ltd.,
SOFIATSA,
ROMANIA.

MEMORANDUM
Sole Agent of
Dear Best Shipping Co., Ltd.
of S.S. "HARNA".

p-1, Constantin, 11th January 1937

Mr. Jack Corbin,
Secretary,
Lloyd's Register of Shipping,
Spitalfields.

Dear Sir,

S.S. "HARNA" BY "CITY OF BRANDENBURG".

As I am desirous of converting our steamship "HARNA" to an oil-burner, I beg to request that you will kindly submit the earliest plan of the proposed alterations to the cross-member bulwarks, etc., in order to make this burner suitable for the carriage of liquid fuel for the boiler, (pitch-point above 150°/70) to the Committee of Lloyd's Register of Shipping, for their approval.

I would say that our S.S. "HARNA" is at present laid up in the port of Constantinople for the express purpose of undergoing all the necessary alterations in the cross-member and for the fitting of the necessary altering installation. You will therefore appreciate my earnest desire to commence the alterations with the minimum of delay and I would ask you kindly to request the Committee of Lloyd's to return the plan at the earliest date, duly approved or with their alternative recommendations noted thereon.

The original approved plans of this steamer are understood to be in the possession of Lloyd's Register of Shipping and I do not therefore propose to forward such plans, as for example, the Midship-section.

The Cross-Member, which was constructed to carry coal and is now to be converted into an oil fuel burner with a capacity of about 250 cubic metres, say 250 tons of fuel-oil, is situated between the No. 2 cargo-holds and the stowhold and above the No. 2 double bottom tank which extends one space into the stowhold and which will be retained for water-ballast.

The deck-halter which formerly existed in the stowhold-recess has been abolished, together with the recess, and the stowhold bulkhead is now a straight plain bulkhead right across.

Lloyd's Register Foundation
0071-0047 74

LOUIS SAGORSKI Esq
WETTERE, DALLA & CO.
CONSTANTIA

9th February 1937.

The Assistant Secretary,
Lloyd's Register of Shipping,
71, Fenchurch Street, London.

Dear Sir,

I beg to acknowledge receipt with thanks of your letter of the 2nd inst. in regard to the alterations in the running system of S.S. "HARNA".

I should glad to say that the work accepted in compliance with your additional views will certainly be carried out in the event of your recommendations and will, together with the bulk of repairs be effected to the satisfaction of your local surveyors.

Yours faithfully,
Louis Sagorski

Lloyd's Register Foundation
© 2019
Lloyd's Register Foundation
0071-0047

316

מחלקת העלייה של הסוכנות היהודית לא"י
לשכת העלייה ב"ה א"ה

רשימת עולים שבאו לא"י

האניה 4.10.37 ביום

(החברה: ע"ה י"ד)

מס. סדורי	רשמי	השם	גיל	סוג	הקצבים בא"י וכתובתם
					ה י ר י מ
1	2	סגורסקי	54	לואי	ה
					ה י ו ר י מ
28	28	אכיר			
2	27	נרנ			
3	27	נרנ			
4	18	ראובן			
5	14	חנה			
6	14	אכרתם			
7	13	של			
8	8	הרצל			
9	28	סרית			
10	20	הרש			
11	26	הרש			
12	24	הרש			
13	27	הרש			
14	24	הרש			
15	27	הרש			
16	24	הרש			
17	27	הרש			
18	12	הרש			

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

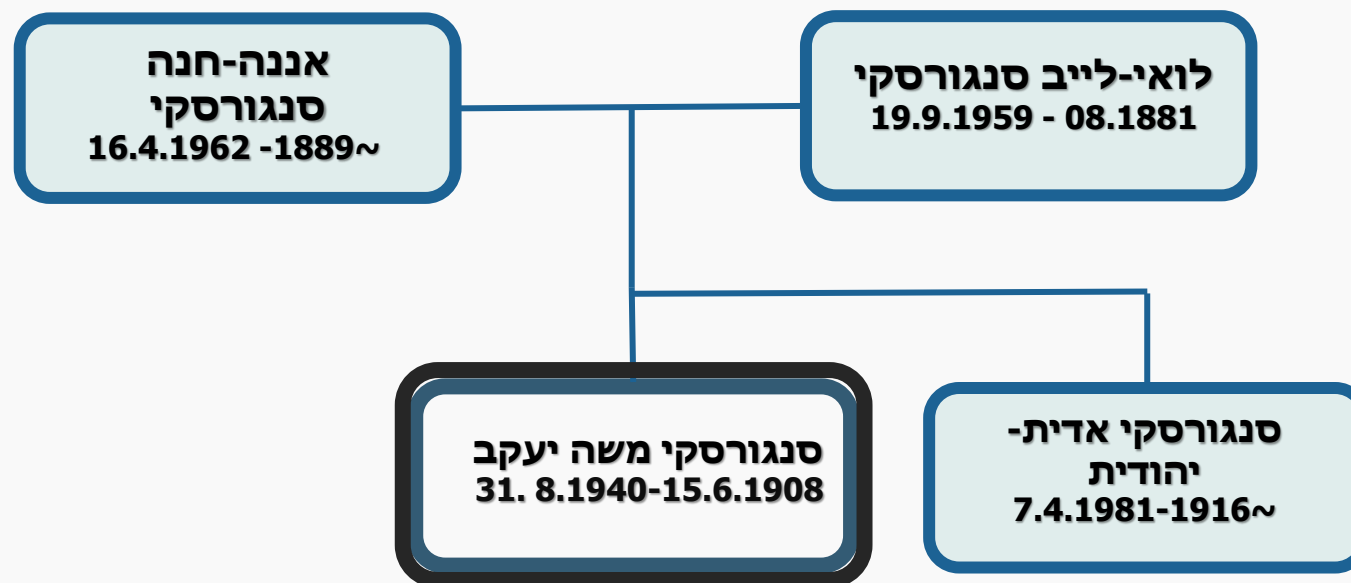

האניה 'הר ציון'

(SS Har Zion), אניית נוסעים ומטען של חברת 'לוידי ימי ארץ-ישראל' שנרשמה כאונייה בריטית. עם פרוץ מלחמת העולם השניה גויסה למאמץ המלחמתי. באוגוסט 1940 בדרכה מנמל ליברפול בבריטניה לנמל סוואנה בארצות הברית, הותקפה על ידי צוללת גרמנית ששילחה בה טורפדו. הר ציון טובעה על 36 מאנשי צוותה ובהם 17 אנשי צוות ארץ ישראלים.

הערה: איש צוות אחד ניצל.
מקור: wikipedia.org. צלם: לא ידוע

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

רישום הולדתו של **לואי-לייב סנגורסקי**
אביו של **משה יעקב-מקס סנגורסקי**
Odessa Birth Index
<https://www.jewishgen>

Name	Date YYYY/MM/DD	Record #	Comments
SANGURSKIY, Lui	1881/Aug/-	890	-

Name (Other Surnames)	Date of Death	Date of Birth / Age	Hebrew Name	More Information
				Cemetery Name / Section City / Country
SANGURSKI, Lui	19-Sep-1959			View Full Burial Record Old synagogue, Yuksekkaldirim / Istanbul / Turkey
SANGURSKI, Anna	16-Apr-1962			View Full Burial Record Old synagogue, Yuksekkaldirim / Istanbul / Turkey
SANGURSKI, Edit	7-Apr-1981			View Full Burial Record Old synagogue, Yuksekkaldirim / Istanbul / Turkey

רישום מותם וקבורתם של:
האב: **לואי-לייב**,
האם: **אננה-חנה**,
האחות: **אדית-יהודית**
בית הקברות הישן באיסטנבול, תורקיה
JewishGen Online Worldwide Burial Registry – Turkey

מקור: jewishgen.org

הארץ-ישראלים, חללי האניה 'הר ציון'

מתוך רשימת צוות האניה.

סנגורסקי משה יעקב, בן 32, גזבר,

מקור: uboat.net

אתר בו מידע על ספינות מלחמה שנפגעו על ידי צוללות גרמניות במהלך מלחמת העולם השנייה

Abramovitch, Kalman, Merchant Navy	21	Ordinary Seaman
Bein, Konrad, Merchant Navy	18	Able Seaman
Berghausen, Herbert, Merchant Navy	19	Fireman
Bienenstok, Yitshag A., Merchant Navy	26	Greaser
Ellinson, Paul, Merchant Navy	22	Sailor
Ermann, Ernst, Merchant Navy	37	Fireman
Heilbron, Menyhert, Merchant Navy	25	Fourth Engineer Officer
Klinger, Rudolf, Merchant Navy	19	Able Seaman
Lubnitzki, Jacob, Merchant Navy	15	Deck Boy
Lubthenscy, Benjamin, Merchant Navy		Greaser
Luss, Robert, Merchant Navy	36	Second Cook
Pinette, Mark Solomon, Merchant Navy	17	Ordinary Seaman
Sangursky, Moshe Jacob, Merchant Navy	32	Purser
Svart, Srul, Merchant Navy	18	Greaser
Whittlin, Salo, Merchant Navy	26	Fireman
Wolf, Carl, Merchant Navy	33	Third Engineer Officer
Zuckerbrodt, Simon, Merchant Navy	28	Third Officer

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

תבת דאר 960
טלפון: 4568-4569

ללויד ימי ארץ-ישראל בע"מ

PALESTINE MARITIME LLOYD LIMITED

תל-אביב, 12.11.1940

סדרות רוטשילד 19

לכבוד

מר

ה' ס' ה'

רח' פבור 17

בלי סניעה בזכויות!

א. נ.

הננו מתכבדים להודיע לכב' את אותם הפרטים בנוגע לאבדן
אניה "הר ציון" שהגיעו לידינו זה עתה.

האניה יצאה ב-28 לאוגוסט את ליורפול יחד עם לווי, והפליגה
באופן כזה עד 31 לאוגוסט אה"צ. "הר ציון" חיתה סבידת
בתוח הגנה ואנשי שרות בסידה מתאימה; כמו כן היו על
ספונה 4 סירות הצלה שכות קליטתם היה פי ארבע מספר
האנשים על האניה.

היום היה סוער ובליל 31 אוגוסט ל-1 ספטמבר התפזרה השירה
(כפי הנראה בגלל ראות רעה בסערה). ב-11 לספטמבר בשעה 5
בבקר נפגעה "הר ציון" מצד שמאל בערך באמצע ע"י טורפדו.
אנשים מספר נהרגו בזמן הפגיעה בטורפדו, בו בזמן שחלק
ניכר של אנשי האניה עוד הספיקו להיכנס לסירת הצלה.
אולם בגלל הסערה החזקה נתהפכה הסירה רבעים מספר אחרי זה,
וניצל רק אדם אחד (יוצא קפריסין) אחרי שהוא החזיק מעמד
במים במשך 37 שעה.

בנוגע לתשלומים ליורשי הנפטרים באפשרותנו להודיע כרלקמן:
שני סוגי תשלומים באים בחשבון:
1) עודפים אפשריים של השכר עד ליום האסון.
סידור החשבונות של עובדי האניה אחרי האסון הוקשה ביותר
ע"י הפרעות בקשרי דאר בין אנגליה, ארץ-ישראל ואתם הנמלים
שבהם חיתה "הר ציון" לפני בואה לאנגליה, ושמהם נשלחו
החשבונות לסרכז. רק בימים אלה הגיעו לידינו החשבונות
החסרים, ומיד העברנו אותם ע"י דאר אויר לאנגליה, איפה
שנבדקים כל החשבונות ע"י השלטונות ונקבעים העודפים
סניעים לכל אחד ואחד (בסידה סניעים).

מכתב שקיבלו בני משפחות הנספים

מקור: כתבה מאת דני זימרין באתר 'אותו הים' – על ספנות
ישראלית ועוד.

בסוף אוגוסט 1940 טורפדה 'הר ציון' על ידי צוללת גרמנית
שהייתה אז בדרכה מליברפול לנמל סוואנה בארה"ב, מה
שמעיד על כך שהאונייה הישנה, שעד אז שימשה בעיקר
בקווים קצרים יותר, נמצאה מתאימה גם לחצות את
האטלנטי. לא הרבה ידוע על נסיבות טביעתה: האירועים
הללו היו כל כך שכיחים בימי המלחמה, עד שפרט לפרטים
היבשים נודע רק מעט. נראה שמזג האוויר היה סוער מאוד,
סירת הצלה שהורדה למים התהפכה, והימאים שנאחזו בה
נכנעו לחשיפה ולקור. כולם פרט לאחד, יוני קפריסאי,
ששרד שעות ארוכות בים הסוער ונאסף על ידי משחתת
בריטית. כאן בארץ הייתה הידיעה בכל זאת מרעישה קצת
יותר. 17 מהנספים היו בני היישוב הקטן בארץ, והימים רק
ימיה הראשונים של המלחמה. מצורף כאן המכתב הנורא
שקיבלו בני המשפחות של הנספים;

אותו הים על ספנות ישראלית ועוד

מקור: dannyzimrin.wordpress.com

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

57
COPY. (7C)
CABLE AND WIRELESS LIMITED.
DAXT88/G LONDONPO 117 6 1909 = VIA IMPERIAL =
MLT PALESTINE MARITIME LLOYD TELAVIV =
REGRET BRIGHTON LOST SOLE SURVIVOR ADEM OSMAN CYPRIOT
STOP EXTEND OUR SORROW NEXT OF KIN FOLLOWING PALESTINIANS
SUCHERBRÖDT SIMON BEIN KONRAD KLINGER RUDOLF ELLINSON RAWEL
ABRAMOWITCH KAHMAN PINETTA MARK LUBNICK ABRAHAM WOLFF
KARL HEILBRON MEYNHART WITTLIN SALO BERGHAUSEN HERBERT
ERMANN ERNST SVART SRIL BINESTOCK YITSHAG LUBTHENSCY
BENJAMIN SANGURSKY MOSHE LUSS ROBERT STOP PLEASE
ARRANGE PRAYER FOR LOST MASTER OFFICERS BRITISH AND
PALESTINIANS CREW TOTAL COMPLEMENT BEING 37 STOP
CONTACTING SHIPPING FEDERATION FOR COMPENSATION AND
AIRMAILING YOU FULL DETAILS AS SOON AS OBTAINED
FOR INFORMATION NEXT OF KIN STOP CABLE YOU NEXT WEEK
CHANCES REPLACEMENT AND IF POSTPONING MY DEPARTURE
USA OR NOT STOP OUR WARRISK COVER 39775 PLUS 15000
FREIGHT
LAZAR BERGOVICI

שמו של **משה סגורסקי** ברשימת חללי האניה.
התכתבות בנושא תשלום פיצויים לקרובי המלחים
הארצישראלים שנספו בעת הטבעת האונייה "הר ציון".

מקור: ארכיון המדינה, מ-1954-25

"כִּי מֵדֵי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

בסערת ימים – ארבעים שנה של נדודים והרפתקאות

על פני ימים ואוקינוסים

מאת: אריך הירשפלד

מקור: פרויקט בן יהודה

מקור: אתר הפלי"ם

בול דואר ישראל לצינן תחיית הימאות
העברית 2012
האניה 'הר ציון' ודיוקנו של אריך הירשפלד
הקברניט העברי הראשון של האניה לאחר
שעברה לידיים עבריות.

”...מחבר המלחים הישן נשארו באניה הטובעת ארבעה-עשר איש,
כולם יהודים,

”הר־ציון” היתה חלוצת הספנות היהודית. היא היתה האניה הראשונה,
שאפשרה הכשרה ימית למלחים יהודים ואף יצרה את קציני־הים
הראשונים של אומה יהודית. יחד עם זאת גרמה ”הר־ציון”, על ידי
המשמעת הדרוכה ששלטה בה ועל ידי שרות אדיב ביותר ללקוחותיה,
לשגשוג לא ישוער של הספנות העברית. דבר זה נתגלה כבר במשך
ימי המלחמה ויתגלה עוד יותר לאחר סיומה. אז נראה כולנו, כל אלה
שהיו פעם קשורים עם הימאות, חובה קדושה לעצמנו לעורר כבוד
לדגל הארצישראלי בלב העולם כולו, כדי שיוכל להתנוסס לתפארת
לצד דגלי שאר העמים. ואף אם תקשה הדרך אסור לנו לשכוח, גם
ברגעים החמורים ביותר, את גבורי ”הר־ציון”, שצללו יחד אתה במים
אדירים במלאם את תפקידם ללא רטט וללא פחד עד כלות נשימתם.
כולם לא פקפקו אף רגע בעתיד הספנות העברית, שתעל ותפרח מעל
לקבר־המלחים שלהם. אכן בנו תלוי הדבר, למלא אחרי צואה זו שצוו
המלחים העברים וחתמו עליה בחותם הגבורה והמוות.”

”כִּי מֵדֵי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד” (ירמיהו לא, יט)

NO.	NAME	POST	NO.	NAME	POST	NO.	NAME	POST
3002	William Reid	1st Mate	34	Wells, William James	10.10.40	S.S.	"HAR ZION" (W)	TH
3003	James Zydoruk	1st Mate Officer	35	W. Stewart, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3004	Mr. A	Carpenter	36	Wentley, William	25.10.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3005	Al	Fireman	37	Wentley, John	20. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3006	Sam Day	Fireman	38	Wong King, William	5.10.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3007	Stan Day	4th Mate	39	Wojcieszyn	20. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3008	Sam Day	Deckhand	40	Wojcieszyn	17. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3009	Sheng	Filter	41	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3010	Sam	Steward	42	Wong King, William	5.10.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3011	Sam	Chief Steward	43	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3012	Sam	Steward	44	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3013	Sam	Steward	45	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3014	Sam	Steward	46	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3015	Sam	Steward	47	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3016	Sam	Steward	48	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3017	Sam	Steward	49	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3018	Sam	Steward	50	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3019	Sam	Steward	51	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3020	Sam	Steward	52	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3021	Sam	Steward	53	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3022	Sam	Steward	54	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3023	Sam	Steward	55	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3024	Sam	Steward	56	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3025	Sam	Steward	57	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3026	Sam	Steward	58	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3027	Sam	Steward	59	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3028	Sam	Steward	60	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3029	Sam	Steward	61	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3030	Sam	Steward	62	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3031	Sam	Steward	63	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3032	Sam	Steward	64	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3033	Sam	Steward	65	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3034	Sam	Steward	66	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3035	Sam	Steward	67	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3036	Sam	Steward	68	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3037	Sam	Steward	69	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3038	Sam	Steward	70	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	

ספר הנצחה לאנשי הים במלחמות העולם הראשונה והשנייה
משה יעקב סנגורסקי
 גזר, בן 32,
 נערר, 31.8.1940
 באניה "הר ציון"

מקור: ancestry.com

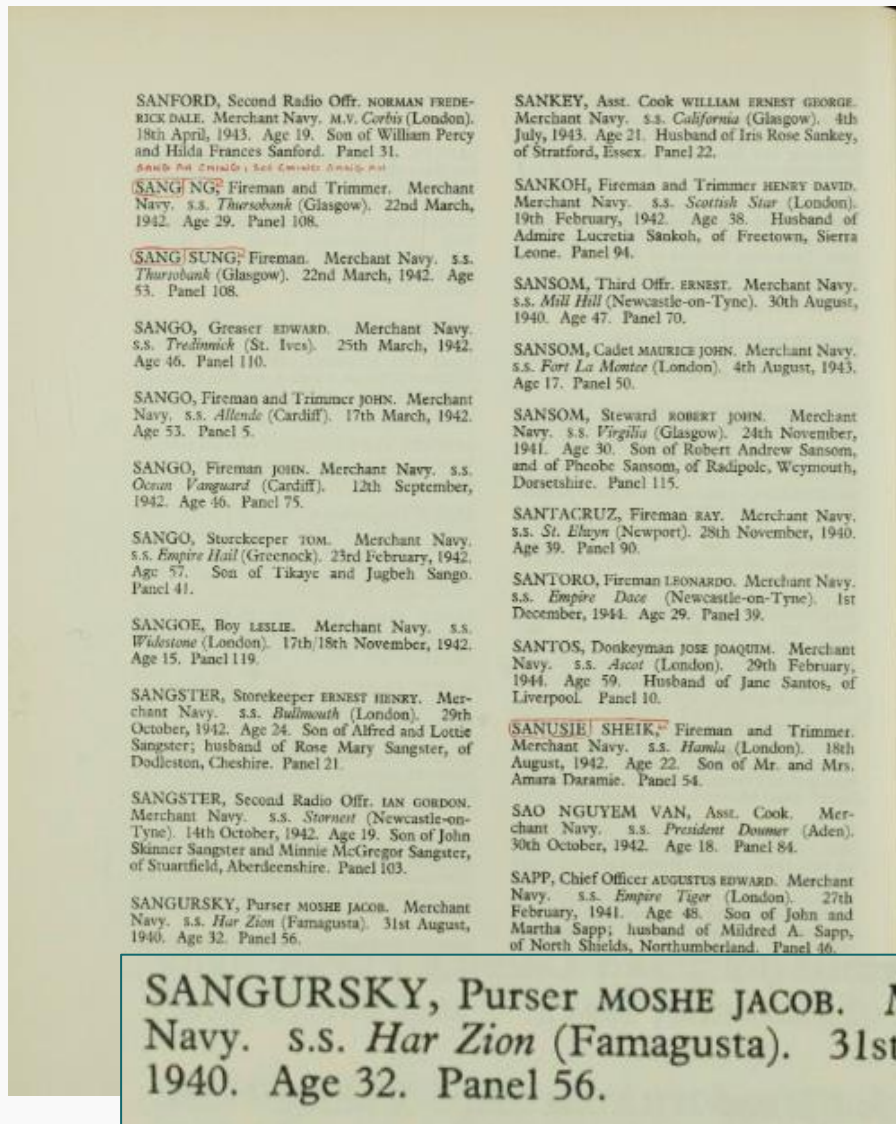
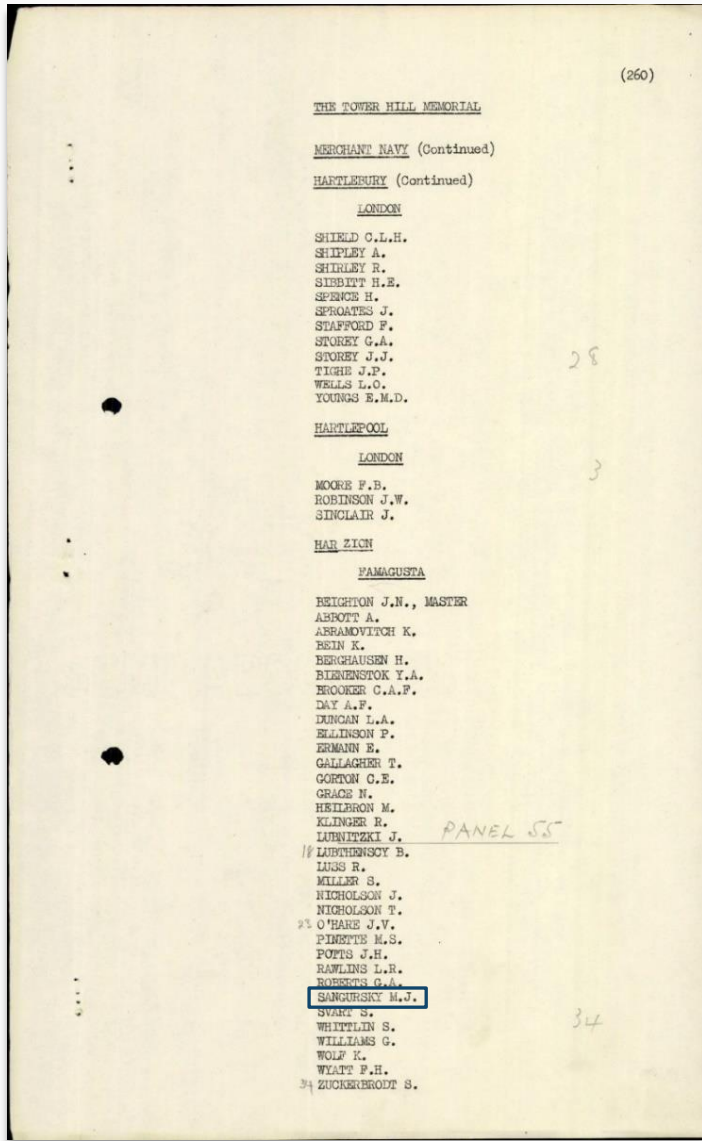
UK, World War I and World War II Shipping and Seamen Rolls of Honour, 1914-1945 for Moshe Jacob Sangursky

BT 339:4 Roll of Honour of the Merchants Navy and Fishing Fleets. Ships J - Z (1939 - 1947)

SANGURSKY, Moshe Jacob	Purser	32	Not stated	31. 8.40	S.S. "HAR ZION" TH	114941
------------------------	--------	----	------------	----------	--------------------	--------

3039	Sam	Steward	71	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3040	Sam	Steward	72	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3041	Sam	Steward	73	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3042	Sam	Steward	74	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3043	Sam	Steward	75	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3044	Sam	Steward	76	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3045	Sam	Steward	77	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3046	Sam	Steward	78	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3047	Sam	Steward	79	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	
3048	Sam	Steward	80	Wong King, William	10. 8.40	S.S.	"HAR ZION" TH	

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

משה יעקב סנגורסקי
צי הסוחר.
גזר באניה הר ציון שיצאה
מנמל פמגוסטה.
נהרג ב-31.08.1940
הנצחה בטואר היל, לוח 56.

מקור: אתר הצבא הבריטי
<https://www.cwg.org>

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

שמו של **משה-יעקב סגורסקי** בין שמותיהם של נספי האונייה "הר ציון" קטע מלוח הזיכרון באנדרטה לזכר ימאי צי הסוחר שמקום קבורתם לא נודע

אתר ההנצחה לימאי צי הסוחר שמקום קבורתם לא נודע, מוקדש להנצחת שמותיהם של ימאים נעדרים מאוניות צי הסוחר הישראלי, שנספו בים. שמותיהם של הימאים הנעדרים ושמות אניותיהם על לוח הזכרון.
מקור: commons.Wikimedia Attribution: Hanay

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

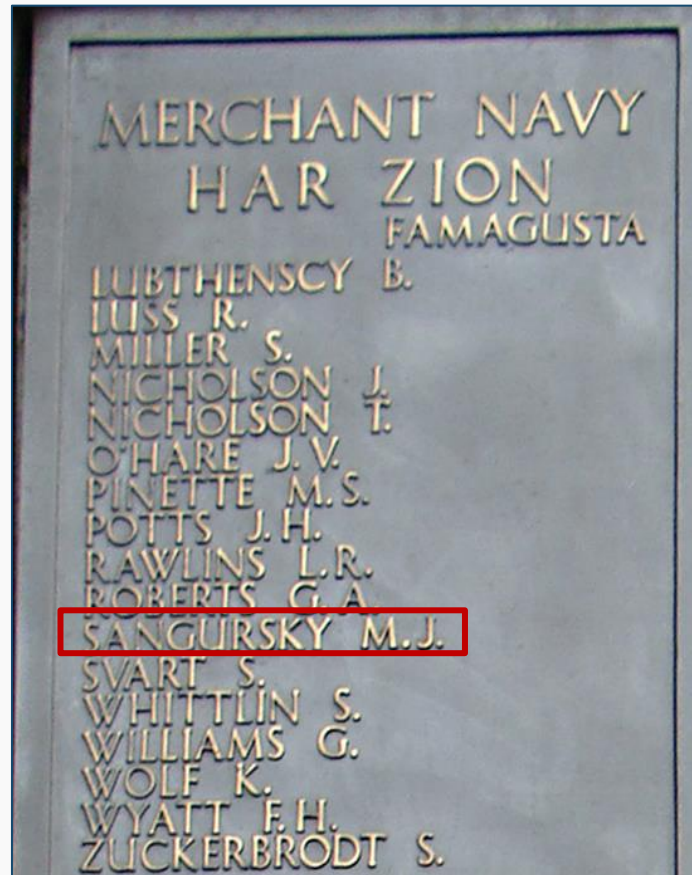

אנדרטת טאוור היל בלונדון, בה מתועדים שמותיהם של חללי הצי הבריטי במלחמת העולם השנייה.
 THE TOWER HILL MEMORIAL, LONDON, ENGLAND
 מקור: www.dva.gov.au/

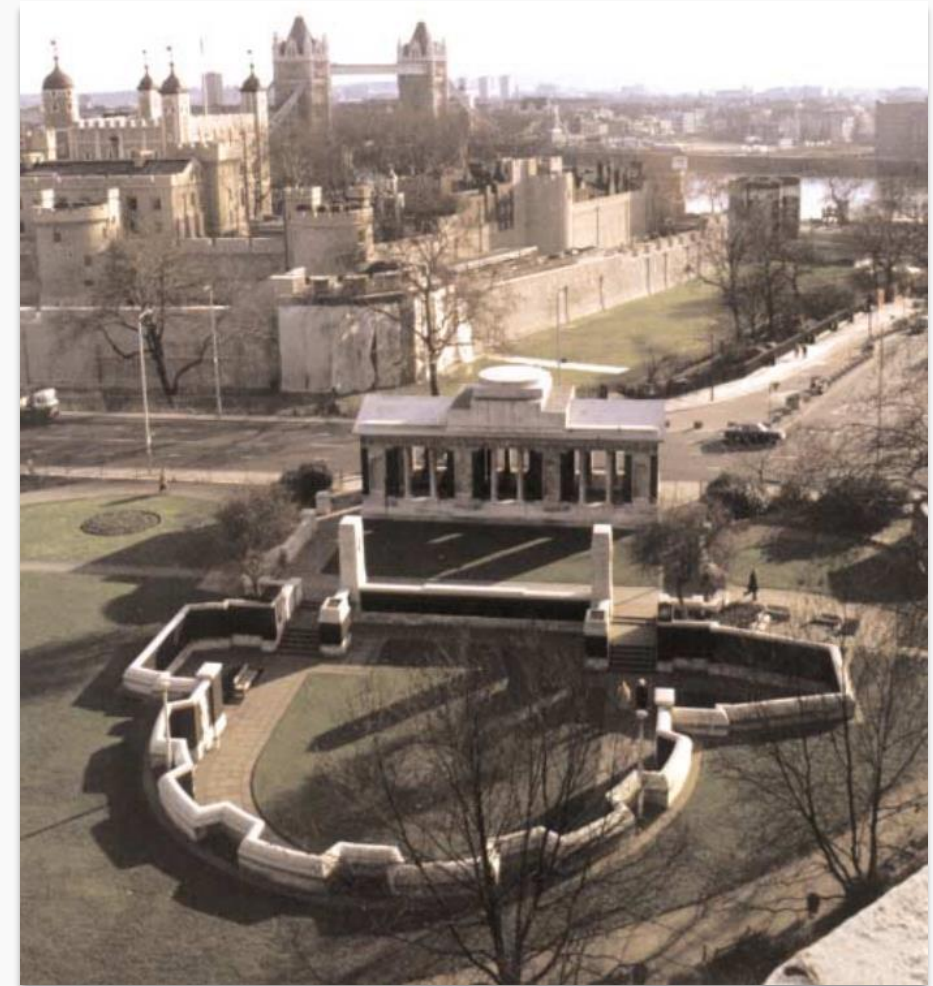
לוחות הזיכרון עליהם מונצחים שמותיהם של החללים הארץ ישראלים שנפלו באניה 'הר ציון'
 מקור: benjidog.co.uk

לוח 55 באנדרטת טאוור היל
 הצלם: בריאן ווטסון

לוח 56 באנדרטת טאוור היל
 הצלם: בריאן ווטסון

"כִּי מֵדֵי דְבָרֵי בּוֹ זְכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

TOWER HILL MEMORIAL

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זְכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

לוחות עליהם שמות החיילים הנעדרים של מדינת ישראל בגן הנעדרים בהר הרצל בירושלים
מקור: ויקיפדיה

סגורסקי משה-יעקב
לוח הזיכרון בגן הנעדרים בהר הרצל
מקור: ויקיפדיה

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנו עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מקור: עיתונות יהודית היסטורית

המשקיף - יום ה' י"ז אלול תש"ו (20.9.1940)

גיליון 396

ד-ר וולפגאנג פון ווייל

חללי "הר-ציון" ועתידנו

חלקו של המאמר על ימאי האניה 'הר ציון' והמשמעות שיש להמשך קיומה של ספנות עברית. המשקיף, 20 ספטמבר 1940

מקור: אתר נוסטלגיה אונליין

א.

עדיין לא הספקנו להתאבל כהוגן על חללי ההצנעה בתל-אביב, אפילו מספר המתים עדיין לא היה ידוע לעדיין היינו נדהמים כל כך מן האסון הראו עינינו ושמשו אונינו. והנה נתבשרנו בשירת-איוב חדשה: האניה העברית "הר ציון" ירדה למצולות-ים עם כל אנשיה ועם כל מלחיה היהודיים. ומפני שהיינו עדיין שקועים באי-סוף שניתן על ראשנו, לא היו לבר-תנו פנורים כל כך לאסון החדש. שקרה לעמנו באותה שעה במרחק-האוקיינוס. ומשום כך, יתכן, לא היה אבולנו לרגל המתים של "הר-ציון" שלש. לא היה כאבנו עמוק כל כך כפי שהיו רגזיים לו האנשים ששקעו בתהומות. כי לאמיתו של דבר האבי-דה שנגרמה לעמנו כזה שאנשיהם העבריים הראשונים מצאו את קברם בתוך גלי-הים. — אברה זו גדולה יותר וקשה יותר למצוא תמורתה מכל אחת האבדות, שנגרמו לנו על ידי האוייב בתל-אביב או היפה. בערי-הארץ מתו גברים, נשים וטף, וכל אחד מהם היה רק "אחד-העם". אך עם-האניה העברית אבדו לנו בת-י-דיה עם. כת של בחירים, שלא היתה עדיין לעמנו, ובמקומו של כל אחד, מאלה נשאר חלל ריק.

אנו מרכינים ברממת-אבל לפנינו את דגלנו. את הדגלים של הר-ציון, כפי שהיה, באורח סמלי, שמה של האניה. אין אנו מתאבלים עליהם, כי יודעים אנו שהם מתו מיתה יפה, כמות כל אדם צעיר לשתע פתאום. שברא אותו אלהים. אין אנו סתאב-לים עליהם, אלא לבנו כראב על עצי-מנו. על אומתנו וישובנו, שאיבדו ביום אחד ובמכה אחת את אצריהם שלנו: את האניה. הקצינים והמלחים הצעירים...

ב.

ובמקומם נשאר חלל ריק -- אמר-יהו וחרני מאמין, שאין לך דרך יותר טובה לכבד את זכרם של חלרי-הים העברי, מאשר לנצל את דבר-צנתם, כדי להסביר סה חשוב הוא הדבר לעמנו ולישוב שלנו. שיקוש-מיד מאות ואלפים שימשיכו את המ-שעל, שיצרו אנשי "הר ציון". עתידה של הארץ, ועל-כן גם עתי-

דו של עם ישראל היו תלוי בזה, אם אנו היהודים ניהפך לאומה רודה בני-לים, וארץ-ישראל — למדינה בעלת ספנות עשירה. יודעני, שרפיון זה זר הוא להמנוי העם ושאל הנוער, שחונך ברוחו של ז'בוטינסקי, תופס החינוך הימי רק מקום קטן ורומנטי בין שאר הסקציות. הורשעים לעברי-צעיר ושאמתנו זקוקה להם. אנו יצי-רנו את בית הספר הימי הראשון, אנו היינו הראשונים שעשינו את המ-קצוע הימי למקצוע "יהודי". בודאי, אולם אך מעטים הרגישו, ועוד מהות-מתם היה. מספר אלה שידעו להסביר לעצמם את הרגשתם זו. שבשבילנו היהודים מתקרב היום, ומתקרב כמחר-רחו, עובד הפתגם הרומי יתא מכוון אלינו:

Navigare necesse est - Vivere non necesse

עבודת-הים הכרחית היא, אך לה-שאר בחיים אין זה הכרחי. אמר המדיר-נאי הרומאי לבני-דורו, שבהודי הגישו הפולני לא הבינו גם הם את ערכו של הים. ועבודת-הים שבבילנו חשובה היא כחיים עצמם. כי בה-תלויים חיינו בעתיד" — קוראים אנו כעת להמוני עמנו, המתאכלים היום על טביעת "הר-ציון".

ג.

ואין אנו חושבים לרנע על התפ-קיד הבלתי אמצעי, שנועד להתחבר-רה הימית בין הארץ והארצות שמער-בר-לים. מובן, שבכל לבנו מעוניינים אנו בכך. שהספקת המיארכים לארץ או העלאתם של הפליטים מפורטוגל ורומניה, שהונגריה וצרפת יבוצעו לא על ידי אניות זרות של מדינות זרות, אלא על ידי אניות עבריות הששות תחת הדגל העברי הלאומי. כמובן, גם אנו עושים את החשבון, כפי שכבר עשה זאת הרצל בשנת 1895, כמה מיליונים לירות של רכוש יהודי וארצישראלי הלך לאיר-בוד, וכמה מיליונים של לירות עברונ בצורה כזאת לכיסיהם של הגרמנים והאיטלקים, שהשתמשו בכסף זה לשם ייצור נשק נגד האנגלים ונגד היהודים כאחד. נאולם התערות הללו הן הערות צדדיות. ברישניה חנצה במלחמת זו גם כלעדי חצי הימי העברי, כי בה-במדה שאנו חושבים, שכל חייל שיש

באפשרותנו לגייס יכול להכריע במ-ערכה. כאותה מידה עצמה אין אנו סוברים, שאנגליה זקוקה ביותר למל-חיים שלנו... וגם החספסה של מיצי-רכים לארץ-ישראל תקיים בין אם ייעשה הדבר באניות עבריות, ובין באניות בכריות. לא, אנו חושבים על דבר אחר: אנו חושבים על העתיד, על הזמן שאחר המלחמה, אחר כריחת-השלום, אחר הנצחון.

הבוקר, 12 ספטמבר 1940

הנני מביעים את צערנו הרב למשפחות של עובדי אניתנו שהוטבעה ע"י האויב תמצאו תנחומים בהכרה שחללי המולדת נספו בשעת עמירתם על המשמר ללויד ימי ארץ-ישראלי בע"מ ת"א יב"ב, 11.9.1940

ספטמבר 12, 1940, הצפה

הוטבעה אניה עברית

בין 36 עובדי האניה, שנספו 17 ארצישראליים

"לויד ימי ארצישראלי" מודיע, כי 17 עובדיים ארצישראליים היו בין 36 הקצינים והמלחים שנספו עם טביעת אחת מאניותיו באוקיינוס האטלנטי, לפני ימים אחדים. שנמלו חלול בהטבעת אנית הברת ללויד ימי ארץ ישראל בע"מ, יערך היום, ט' אלול, בבית הכנסת הגדול, בשעה 4 אחרי הצהריים. בין העובדים באניה נספו 17 מלחים ארצישראליים.

מקור: עיתונות יהודית היסטורית
13 ספטמבר 1940, הארץ

אזכרה לחללי „הר-ציון“

רים כאלה, יבואו חבריהם וימשיכו את עבודתם. ותהא נשמת המלחים האלה וחבריהם צאורה בצרור החיים. על הכרית שנכרתה בין המלחים העברים והכריטים שמבעו יחד על משמרתם כאניה של ה„לויד הימי“ דיבר בשם המוסדות ה' ד. הוו. ה' ד. הוו. הוא רואה בדבר זה סמל, כי הפעם נוצרה ברית מוות בין היהודים והאנגלים.

לאחר שה' ד. הוו. עמד על ערך הקרבנות שעם ישראל הקריב ומקריב במלחמה זו ואמר ברנע זה כשאנו עומדים עם עמופי אבל, אנו גם עמופי רצון להמשיך כמאמצינו כדי להביא את האנלה.

את הטכס הדתי מלא החון ה' רא"ב יצ' ומטהלתו.

*

האניה „הר ציון“ נרכשה ב-1934 ע"י חברת הלויד הימי הא"י, מאז חסד פיקה להעביל כ-12,000 יהודים בין א"י לרומניה. היתה ידועה באווירתה העברית, אף חנכה ספנים יהודים רבים, בין אלה 4 מחברי „זבולון“. הרציון היתה מעורבת לנוסעים ולמשאות. אחרי שריפת אחותה „הר הכרמל“ וחסימת השרות של האניה „ת"א“ נשארה „הר ציון“ האניה העברית היחידה לנוסעים.

בין אזעקה לאזעקה, שהיו אתמול בתל-אביב, נחכנסו רבים לבית הכנסת הגדול לאזכרת נשמותיהם של 17 היהודים שטבעו עם אנית „הר-ציון“.

לאחר שנשמע אות הרווחה השני התחיל הטכס. במזרח בית הכנסת עמד דו פלוגות כבוד של „זבולון“, „מכבי“, דגל ציון ובית"ר על דגליהן. באו באר כח המוסדות, מנהל נמל פיו, מנהלי ה„לויד הימי“ שיוזמו את האזכרה וקי ציני האניה „הר-ציון“ עם רב החובל הירשפאלד בראשם. נרות החשמל של בית הכנסת היו מעוטמים בכר שחור לאות אבל.

הרב עמיאל, שהזכיר את אנלה של תל-אביב, אשר שיכלה למעלה סמחה מתושביה בשעת ההפצה האחרונה של אווירונים האיטלקים, ציון את האר בידה של המלחים העברים הצעירים ואמר: „באנו הנה לחלוק כבוד לצי"ן מנבזרי ישראל, ששמרו על הר ציון עד נשימתם האחרונה. הם נפלו חלל הרחק מאתנו, הוריהם וידידיהם לא יכלו להשתתף בהלוויותם. מלאכי הרד מים הם אשר ליוו את נשמותיהם.

אנו יודעים: הר ציון לא נחרב. באנו הנה לא להספיד, באנו לתת להם כבוד, כי „כבוד לעם ישראל, שיש להם נבר

הודעה על טביעתה של האניה 'הר ציון' ומותם של 17 אנשי הצוות בני היישוב,
מקור: הארכיון הציוני, KRU\5635 1940

בצער רב הננו להודיע על

אבדן אחת אניותינו

שהוטבעה על כל קציניה ומלחיה ארצישראלים ובריטים.

הטכס לזכר חללי המולדת

יערך בבית הכנסת הגדול בתל-אביב
ביום חמישי ט' אלול ת"ש (12.9.40) בשעה 4 אחה"צ

הקולג מתבקש להשתתף בטכס הנ"ל בכדי לחלק את הכבוד האחרון לכל הנפטרים

ללויד ימי ארץ-ישראל בע"מ

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

אל הישוב העברי!

הכינוס הימי העברי הראשון שהתקיים ב-8-10 ליוני על האניה הרצי"ן בבואו להכריז על יצירת "החבל הימי לישראל" קבע את המסגרת הצבורית בשביד התנועה העממית לגאולת הים ולכבוש העבודה במרחבי הים ובחופי-הים. המטות העבריות, שכבשה בשנתים האחרונות מתוך לבטים גדולים אילו עמדות צנועות אולם חשובות ומרובות סכומים-תהיה מרוכזת להבא בתוך "החבל הימי לישראל" העתיד לעלות למדרגת מכשיר איתן לבסיס עמדותינו בים המולדת.

בשעה גורלית זו כשכחות עונגים מתגששים בשפעלנו ואומרים לצמצם אתו עד כדי מחנק מצווה עם ישראל לכבוש את המפתחות לאוצר הטבעי העשיר אשר בו חוננה ארצנו הסטנה-יום הגדול.

החבל הימי לישראל ישמש בית לבולד למרץ הקבוצי הלאומי וליזמה הפרטית גם יחד ההולכים ומתרכזים מסביב לימאות העברית לענפיה העבריים: הספנות, יצירת הנמלים ושכלולם, הדיוג והכשרת הנוער לקראת גאולת הים.

בתכנית הפעולה שהבנים תהוו לפני "החבל הימי" יש להדגיש במיוחד את דבר הקמת ספינת למוד ותעמולה אשר, תוך הכשרת עובדים, תבקר בחופי מרכזי ישראל לשם הפצת רעיון הימאות העברית והקמת "החבל הימי" כתנועת עם בכל תפוצות ישראל.

ועוד תפקיד דחוף העמידה לפנינו המציאות הארצישראלית: יצירת סו אניות שלנו בים התיכון אשר ימשר את חופי ארצנו עם ארצות מערב ואשר בעזרתו תהפך תנועת העולים הנוסעים והעברת הסחורות המעשירות את המשק הור, לאחד מענפיה החשובים של כלכלתנו הלאומית.

"החבל הימי" עומד תחת נטות נוסדותינו הלאומיים העיונים ושואף להקיף את כל הישוב על כל שדותיו ושכבותיו ולהכניס כל זונה, כל תחניה אשר במקצוע הימאות לתוך מסגרתנו הלאומית.

משקחת מיוחדת מיצגת את "החבל הימי לישראל" בקונגס הציוני בציריך ועליה הוטל לבוא בקשרים עם שוחרי רעיון הימאות העברית בתפוצות וזמניה יסוד להקמת סניפי "החבל" בברוכי הגולה.

הרחבת הבסיס הצבורי של "החבל הימי" בארץ-זהו כיום תפקידנו הבלתי אמצעי. הרבה אלפים כבר הצטרפו לעבודתנו. סיסמת הכינוס הימי הראשון: לרכוש עשרים אלף חברי בארץ ובה נשמע גם דוגמא לגולה היהודית שתורים לתוך שורותינו חברים לרבבות.

הננו פונים לכל שדרות הישוב להטות שכם למפעלי הימאות העברית ולהצטרף בהמוניהם ל"חבל הימי לישראל!"

המרכז והמועצה הארצית של החבל הימי לישראל

תל אביב-חיפה, אילון הרצ"ן

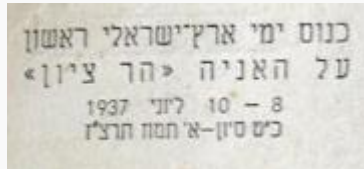
1937

מקור: כתבה מאת דני זימרין באתר 'אותו הים'

כרזה מטעם החבל הימי לישראל. אגודת 'החבל הימי לישראל' (חי"ל) היא אגודה להכשרה ימית ולהעמקת התודעה הימית, אשר נוסדה ב-1936.

1. "אל הישוב העברי!", כרזה שנדפסה בעקבות הכינוס העברי הימי הראשון. דפוס קואופרטיבי "הפועל הצעיר", תל אביב, אלול תרצ"ז (1937).
2. "הכינוס הימי העברי הראשון שהתקיים ב-8-10 ליוני על האניה 'הר-ציון' בבואו להכריז על יצירת 'החבל הימי לישראל', קבע את המסגרת הצבורית בשביל התנועה העממית לגאולת הים ולכבוש העבודה במרחבי הים ובחופיו... הננו פונים לכל שדרות הישוב להטות שכם למפעלי הימאות העברית ולהצטרף בהמוניהם ל'חבל הימי לישראל!'".

מקור: כתבה מאת דני זימרין באתר 'אותו הים'

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

סיפור חייו

משה יעקב - מקס-יואן סנגורסקי, בנם של לואיס-לייב ואננה-חנה סנגורסקי, נולד ב-15.06.1908 באיסטנבול, אח לאדית-יהודית.

ב-1936 המשפחה עלתה לארץ ישראל, והתגוררה בחיפה. ב-1938 מקס-יואן שינה את שמו למשה-יעקב.

האב ובנו עבדו בתחום הספנות: האב - מנהל סוכנות של חברה להובלה ימית ושותף בבעלות על האונייה "חנה". מקס-משה - סוכן אוניות בחברת ספנות "קית' הולמן" בלונדון, הגיע לראשונה לארץ ישראל בשנת 1933. משה יעקב הצטרף כ-כלכל/גיזבר להפלגותיהן של אוניות מטען/נוסעים בשרות חברות ספנות שונות. משנת - 1939 עבד בשירות חברת הספנות "הלויד הימי הארץ-ישראלי", שמטרתה להפעיל אוניות עבריות עם צוות יהודי ודגל עברי. הוא הוצב כגזבר באונייה "הר ציון", אשר עם "הר כרמל" היו האוניות הארץ-ישראליות הראשונות בבעלותה של החברה. האוניות הפליגו לים התיכון, לים השחור ולצפון אירופה.

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה גויסה "הר-ציון" לצי הסוחר הבריטי, והפליגה גם לבריטניה. בשנת 1940 נטלה חלק במאמץ השיירות באוקיינוס האטלנטי, לפרוץ את המצור הימי ששמו הצוללות הגרמניות על בריטניה. בכ"ח באב ת"ש (31.8.1940), כאשר "הר-ציון" היתה בדרכה מליברפול לארצות-הברית, נפגעה על-ידי צוללת גרמנית וירדה למצולות. 36 ימאים, 17 מהם ארץ-ישראלים, טבעו; משה ביניהם.

משה יעקב סנגורסקי היה בן 32 בנופלו; הותיר אחריו הורים ואחות. לאחר נפילתו המשפחה חזרה לאיסטנבול; לימים שלושתם נקברו שם בבית הקברות הישן.

משה יעקב סנגורסקי הינו חלל אשר מקום קבורתו לא נודע. זכרו הונצח בלוח זיכרון מס' 56 באנדרטת טאוור-היל בלונדון, באתר ההנצחה לימאי הצי הסוחר הבריטי בחיפה, ובגן הנעדרים ממערכות ישראל שבהר הרצל. על הקורות את "הר-ציון" ונסיבות טביעתה פורסם בספר "הכובשים בים נתיבה". על האזכרה לנעדרים נכתב בבטאון ההסתדרות הציונית העולמית "העולם".

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זְכָר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)